

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.
WYCHODZI CODZIENNIE Z WYJĄTKIEM NIEDZIEL I ŚWIAT.

Redakcja, Administracja i Ekspedycja: ul. Miodowa Nr 22. Telefon Redakcji 11-44-05. Telefon Administracji 11-80-13. Telefon Ekspedycji 11-80-19. Ogłoszenia: ul. Królewska 5. Kasa czynna od godz. 8 i pół do 1 po pld., w soboty do g. 12 w pld. Konto czekowe w P. K. O. — 730.

Oddziały „Monitora Polskiego“:

BYDGOSZCZ, Gdańska 22, tel. 15-74; GDANSK, Neugarten 27, tel. 240-79; GDYNIA, Skwer Kościuszki 16, tel. 17-20; KATOWICE, Al. 3 Maja 34, tel. 305-65 i 310-91; KRAKÓW, Rynek Główny 6, tel. 104-99 i 105-00; LWÓW, Akademicka 11, tel. 200-20, 200-45; ŁÓDŹ, Piotrkowska 121, tel. 101-11 i 115-24; POZNAŃ, Fredry 8, tel. 28-57, 28-58; TORUŃ, Pl. Bankowy 2, tel. 12-63; WILNO, Mickiewicza 15 m. 5, tel. 6-74, 17-85 i 18-75.

TREŚĆ DZIAŁU URZĘDOWEGO:

Zarządzenia Władz Naczelnych:

Poz. 307. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 308. Zarządzenie o nadaniu Złotego Krzyża Zasługi.

Poz. 309. Zarządzenie o nadaniu Srebrnego i Brązowego Krzyża Zasługi.

WYSZEDE Z DRUKU NR 51 DZIENNIKA USTAW RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ Z DNIA 10 CZERWCA 1939 R., ZAWIERAJĄCY TREŚĆ NASTĘPUJĄCĄ:

KONWENCJA:

Poz. 324 — między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Finlandzką, dotycząca eksploatacji linii regularnej komunikacji powietrznej, podpisana w Helsinkach dnia 29 lipca 1938 r.

Poz. 325 — Oświadczenie rządowe z dnia 3 czerwca 1939 r. w sprawie wymiany dokumentów ratyfikacyjnych konwencji między Polską a Finlandią o eksploatacji linii regularnej komunikacji powietrznej z dnia 29 lipca 1938 r.

OSWIADCZENIE RZĄDOWE:

Poz. 326 — z dnia 26 maja 1939 r. o wymianie not, dotyczących zatwierdzenia układu między Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie opłat stemplowych od weksli (podatku wekslowego), podpisanego w Warszawie dnia 8 lutego 1938 r.

Poz. 327 — Układ między Rzeczpospolitą Polską a Wolnym Miastem Gdańskiem celem uchylenia dwukrotnego opodatkowania w zakresie opłat stemplowych od weksli (podatku wekslowego).

DZIAŁ URZĘDOWY.

—oO—

Zarządzenia Władz Naczelnych.

—oO—

307.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej:

Rudolfowi Alznerowi w Poznaniu, — Zdzisławowi Arentowiczowi we Włocławku, — Karolowi Ludwikowi Żeliszawowi Badianowi we Lwowie, — Józefowi Bartelmusowi w Warszawie, — Zygmunto-
wii Berezniakowi w Orłowie województwa pomorskiego, — Janowi Bernackowskiemu w Chełmie województwa pomorskiego, — Józefowi Bogdanowiczowi w Warszawie, — Kornelowi Bogotko w Toruniu, — Stefanowi Borowskiemu w Warszawie, — Antoniemu Bornstaedtowi w Warszawie, — Wiktorowi Borzowskiemu w Warszawie, — Hubertowi Brabcowi w Poznaniu, — Zygmunto-
wii Brockhausenowi w Warszawie, — inż. Stefanowi Byszewskiemu w Głogowcu powiatu mogileńskiego, — Leopoldowi Caisowi w Drohobyczu, — inż. Zygmunto-
wii Chełmońskiemu w Warszawie, — Stanisławowi Chodorowskiemu w Białymstoku, — Janowi Cienciale w Łodzi, — Antoniemu Dargiewiczowi w Warszawie, — Zofii Domaniewskiej w Wilnie, — Aleksandrowi Dyllickowi w Poznaniu, — Antoniemu Piotrowi Dziero-
żyńskiemu w Warszawie, — Edmundowi Janowi Effertowi w Poznaniu, — Stanisławowi Elgasowi w Rzeszowie, — Bolesławowi Gardulskiemu, sędziemu Sądu Apelacyjnego w Krakowie, — dr Józefowi Gidlewskiemu we Lwowie, — dr Stanisławowi Gilewiczowi w Sanoku województwa lwowskiego, — dr Stanisławowi Grzesikowi, ad-
wokatowi we Lwowie, — Stefanowi Pawłowi Herdinowi, naczelnikowi wydziału w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, — Ignacemu Bolesławowi Hermanowskiemu w Toruniu, — Czesławowi Longinowi Jędraszko w Warszawie, — Stefanowi Karolowi Jordanowi w Warszawie, — Erykowi Kandziorze w Poznaniu, — Stanisławowi Karpińskiemu, adwokatowi w Chorzowie, — Janowi Leonardowi Kliszowi w Nisku województwa lwowskiego, — Marii Kłysowej w Warszawie, — Józefowi Koelichenowi w Warszawie, — Mikołajowi Koiszewskiemu w Warszawie, — Antoniemu Andrzejowi Kołodyńskiemu w Warszawie, — Ignacemu Kowalczykowi w Łucku, — Janowi Emilowi Kowalskiemu we Lwowie, — Wacławowi Krupowiczowi w Poznaniu, — Helenie Krzemieniewskiej we Lwowie, — Stanisławowi Kule-
sińskiemu, kierownikowi referatu w Ministerstwie Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, — inż. Jerzemu Kurelli, radcy w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, — Aleksandrowi Las-
kowskiemu w Siedluchach województwa lubelskiego, — Wacławowi Laskowskiemu w Wilejce województwa wileńskiego, — Stanisławowi Lipiń-
skiemu w Wągrowcu województwa poznańskiego, — Antoniemu Władysławowi Losterowi w Poznaniu, — Jakubowi Mikołajowi Lobanowskiemu w Warszawie, — Janowi Mackiewiczowi w Katowicach, — inż. Stefanowi Wacławowi Mali-
nowskiemu w Warszawie, — Anieli Marwińskiej w Gdyni, — Karolowi Janowi Julianowi Matkowskiemu w Toruniu, — Emilowi Mieszkowskiemu w Gdyni, — Stanisławowi Milewskiemu - Lipkowskiemu w Warszawie, — dr Władysławowi Jano-
wi Miłosiowi, sędziemu Sądu Grodzkiego w Tarnowskich Górach, — Tadeuszowi Moniewskiemu w Lublinie, — Stanisławowi Mroczkowskiemu w Tarnopolu, — Włodzimierzowi Mroczkowskiemu w Warszawie, — Adamowi Myszowskiemu w Warszawie, — Alfredowi Naleszkiewiczowi w Warszawie, — Stanisławowi Nowakowskiemu w Bydgoszczy, — Augustynowi Nowotarskiemu w Sanoku województwa lwowskiego, — Józefowi Obuchowskiemu w Pińsku, — Stanisławowi Ogo-
rzałkowi w Lublinie, — Stanisławowi Henrykowi Ornowskiemu w Pruszkowie powiatu warszawskiego, — Władysławowi Parniewskiemu w Łucku, — inż. Wiktorowi Janowi Paszkowskiemu w Radomiu, — księdzu Stefanowi Piwnickiemu w Częstochowie, — Julianowi Poczwardowskiemu w Grudziądzu, — Bolesławowi Podhorskiemu w Osadzie Krechowickiej województwa wołyńskiego, — Włodzimierzowi Połońskiemu w Warsza-
wie, — Piotrowi Prałatowi, naczelnikowi Urzędu Celnego w Stolpcach, — Janowi Rażnemu w Staszowie powiatu sandomierskiego, — Janowi Rudnikowi w Przemyślu, — dr Ferdynandowi Stanisławowi Rusinowskiemu w Tarnobrzegu województwa lwowskiego, — Janowi Rymczy w Suwałkach, — Witoldowi Rytłowi w Białymstoku, — Józefowi Saleckiemu w Warszawie, — dr Sylwestrowi Schwartzowi, lekarzowi w Gniewkowie powiatu inowrocławskiego, — Józefowi Siberze w Ostrzeszowie województwa poznańskiego, — Adamowi Sicińskiemu w Poznaniu, — Halinie Siemeńskiej w Warszawie, — Franciszkowi Skołudzie w Poznaniu, — inż. Kazimierzowi Skórewiczowi w Warszawie, — Janowi Słomińskiemu w Poznaniu, — Franciszkowi Sokolowskiemu w Poznaniu, — Franciszkowi Specyaliowi w Gnieźnie, — Adeli Stefanowicz - Nowickiej w Grodnie, — Karolowi Steinhagenowi w Myszku powiatu zawierciańskiego, — Janinie Strzegockiej w Warszawie, — Gustawowi Sudziłowskiemu, sędziemu Sądu Grodzkiego w Baranowiczach, — Konradowi Sztobrynowi w Warszawie, — Marianowi Józefowi Świątkowskiemu, adwokatowi w Radomiu, — Janowi Targowskiemu w Gdyni, — Michałowi Toczkowi w Przemyślu, — Ludwikowi Tomkiewiczowi we Lwowie, — Marianowi Mikołajowi Trzcickiemu w Poznaniu, — Janowi Stanisławowi Tyro w Milanówku powiatu błońskie-
go, — Kazimierze Walickiej we Włocławku, — Franciszkowi Walkowskiemu w Mosinie powiatu śremskiego, — Fryderykowi Waszkowi w Rzeszowie, — Bolesławowi Wernikowi w Marysinie Wawerskim powiatu warszawskiego, — Mieczysławowi Węgrzeckiemu w Warszawie, — Tadeuszowi Wińczy w Prelewie województwa wileńskiego, — Michałowi Rawita - Witanowskiemu w Piotrkowie Trybunalskim, — Władysławowi Wle-
klińskiemu w Poznaniu, — Karolowi Wojciechowskiemu w Warszawie, — Eugeniuszowi Wołoszynowskiemu w Warszawie, — Kazimierzowi Marianowi Zacharowi w Bydgoszczy, — Witoldowi Zahorskiemu w Warszawie, — Michałowi Zaleskiemu w Toruniu, — Janowi Zambokowi w Katowicach, — Oskarowi Zawadilowi w Bydgoszczy, — Julianowi Zmudzińskiemu w Ostrzeszowie województwa poznańskiego;

za zasługi na polu pracy zawodowej; Antoniemu Gintowtowi w Warszawie, — Leonowi Rotwandowi w Warszawie;

za zasługi na polu rozwoju sportu; inż. Aleksandrowi Schielemu w Warszawie;

za zasługi na polu pracy społeczno-gospodarczej; Adamowi Łukaszowi Lincker de Lutzevick, dyrektorowi Biura Emerytur i Rent w Ministerstwie Skarbu;

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz drugi

za zasługi na polu pracy społecznej:

Władysławowi Czechowiczowi w Grudziądzu, — Romualdowi Marianowi Deszbergowi we Lwowie, — Konradowi Golniewiczowi w Poznaniu, — Witoldowi Konczakowskiemu w Toruniu, — inż. Leonowi Antoniemu Nowotarskiemu w Krynicy województwa krakowskiego, — dr. Zdzisławowi Sława-Neymanowi, lekarzowi w Chełmie województwa lubelskiego, — inż. Adamowi Olszewskiemu we Włocławku, — Edwardowi Józefowi Salskiemu w Warszawie, — Włodzimierzowi Westermarkowi w Warszawie, — Wacławowi Wyszomirskiemu w Warszawie, — inż. Bronisławowi Zapasnikowi w Wilnie, — Józefowi Zychowi w Sanoku województwa lwowskiego;

za zasługi w służbie państwowej:

dr. Józefowi Torwińskiemu, inspektorowi Policji Państwowej w Warszawie.

Warszawa, 7 czerwca 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) I. Mościcki.

Prezes Rady Ministrów:

(—) Sławoj Składkowski.

—oO—

308.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaje

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI

po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej:

Marii Berekowej w Warszawie, — Halinie Kolbuszewskiej w Warszawie, — dr Eugeniuszowi Ignacemu Mancewiczowi, kierownikowi Kliniki Stomatologicznej Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, — Henrykowi Minkiewiczowi, generałowi dywizji st. sp. w Brześciu n. Bugiem;

za zasługi na polu pracy społecznej i zawodowej; księdzu Franciszkowi Dratwie, proboszczowi w Jutrosinie powiatu rawickiego, — księdzu Józefowi Grudzińskiemu, proboszczowi w Włosienicy województwa krakowskiego;

za zasługi na polu pracy zawodowej w spółdzielczości rolniczej:

Stefanowi Barańskiemu w Wilnie, — Tomaszowi Boklakowi w Petlikowcach Starych powiatu buczackiego, — Szczepanowi Ciekotowi w Chodowie województwa lubelskiego, — Adamowi Czachyrze w Warszawie, — Stanisławowi Jędraszko w Nasielsku powiatu pułtuskiego, — Antoniemu Kokocińskiemu w Wilnie, — dr Sewerynowi Matuszewskiemu, lekarzowi w Sremie województwa poznańskiego, — Antoniemu Smeleckiemu w Gnieźnie, — Franciszkowi Trawińskiemu w Łowiczu, — Wiktorowi Witwickiemu w Warszawie, — Piotrowi Pawłowi Załuskiemu w Lublinie;

za zasługi na polu pracy zawodowej:
inż. **Bolesławowi Czechowiczowi**, radcy w Ministerstwie Komunikacji, — inż. **Jerzemu Janowi Mariańskiemu** w Warszawie, — inż. **Marianowi Pychowi**, starszemu referendarzowi D. O. K. P. w Warszawie;

ZŁOTY KRZYŻ ZASŁUGI po raz drugi

za zasługi na polu pracy społecznej;
generałom dywizji:

Stanisławowi Sewerynowi Bukackiemu-Burhardtowi, inspektorowi Armii, — **Tadeuszowi Ludwikowi Piskorowi**, inspektorowi Armii, — generałowi brygady **Januszowi Głuchowskiemu**, I wice-ministrowi Spraw Wojskowych,

generałom brygady:

Walerianowi Czumie we Lwowie, — **Janowi Kruszewskiemu I** w Warszawie, — **Józefowi Konstantemu Wilczyńskiemu - Olszynie** w Grodnie, — **dr Józefowi Zajacowi** w Warszawie.

Warszawa, 10 czerwca 1939 r.

Prezydent Rzeczypospolitej:

(—) **I. Mościcki.**

Prezes Rady Ministrów:

(—) **Stawoj Składkowski.**

—oOo—

309.

ZARZĄDZENIE

Na zasadzie art. 5 ustawy z dnia 23 marca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr 62, poz. 458) nadaję

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy społecznej:

Janinie Janiczkowej w Oświęcimiu województwa krakowskiego, — **Zofii Kosteckiej** w Poznaniu, — **dr Tadeuszowi Kowarzykowi**, lekarzowi w Łoczowie, — **Kazimierzowi Tadeuszowi Lederowi**, starszemu asystentowi Urzędu Pocztowego w Brzeżanach województwa tarnopolskiego;

za zasługi na polu pracy zawodowej:

Aleksemu Drozdowiczowi, zawiadowcy odcinka drogowego I kl. P. K. P. w Sędziszowie województwa kieleckiego, — **Czesławowi Rosochackiemu**, stałemu pracownikowi D. O. K. P. w Warszawie, — inż. **Janowi Sacewiczowi**, referendarzowi D. O. K. P. w Warszawie;

za zasługi na polu podniesienia stanu sanitarno-porządkowego:

Stefanowi Sadokierskiemu w Łęczycy;

za zasługi na polu pracy zawodowej w spółdzielczości rolniczej:

Janowi Stanisławowi Błażejowskiemu w Środzie województwa poznańskiego, — **Bronisławowi Chojnackiemu** w Powsinie powiatu warszawskiego, — **Antoniemu Ciechanowskiemu** w Białymstoku, — **Janowi Fostakowskiemu** w Krakowie, — **Michałowi Grzebykowi** w Kańczudzie powiatu przeworskiego, — **Otonowi Huszczy** w Wilnie, — **Edwardowi Kańskiemu** w Toruniu, — **Wandzie Kasprovicz** w Żelechowie powiatu garwolińskiego, — **Józefowi Kirakowskiemu**, starszemu rejestratorowi Prokuratury Sądu Okręgowego w Tarnopolu, — **Janowi Klimkowi** w Łużnej powiatu gorlickiego, — **Andrzejowi Kurczychowi** w Wilnie, — **Wieńczysławowi Leykowi** w Toruniu, — **Czesławowi Małeckiemu** w Poznaniu, — **Franciszkowi Miękusowi** w Golinie powiatu jarocińskiego, — **Janowi Ofierzyńskiemu** w Borku powiatu gostyńskiego, — **Janowi Pertekowi** w Lubaszku powiatu czarnkowskiego, — **Romanowi Piechaczkiemu** w Lublinie, — **Andrzejowi Rybińskiemu** w Słonimie województwa nowogródzkiego, — **Ludwikowi Sienkiewiczowi** w Bieniakoniach województwa nowogródzkiego, — **Adamowi Sivińskiemu** w Poznaniu, — **Lucjanowi Szalkowskiemu** w Poznaniu, — **Antoniemu Szymańskiemu** w Warszawie, — **Janowi Słowińskiemu** we Lwowie, — **Leonowi Sredzińskiemu** w Grodzisku województwa poznańskiego, — inż. **Antoniemu Truszyńskiemu** w Lublinie;

SREBRNY KRZYŻ ZASŁUGI po raz drugi

za zasługi na polu pracy społecznej:

księdzu Nikodemowi Kozłowskiemu, proboszczowi w Zabrzeżu województwa nowogródzkiego;

za zasługi na polu pracy zawodowej w spółdzielczości rolniczej:

Florianowi Władysławowi Niepokojczyckiemu w Myszczycach powiatu kobryńskiego;

BRAZOWY KRZYŻ ZASŁUGI po raz pierwszy

za zasługi na polu pracy zawodowej:

Władysławowi Beryckiemu w Zastowie, — **Józefowi Borysiukowi** w Warszawie, — **Marcinowi Czarnackiemu** w Żyrardowie powiatu błońskiego, — **Bolesławowi Domerackiemu**, kanceliście D. O. K. P. w Warszawie, — **Józefowi Dudzińskiemu** w Warszawie, — **Julianowi Forszmanowi-**

czowi w Zastowie, — **Antoniemu Frączkowi**, technikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Józefowi Stanisławowi Kopczyńskiemu** w Warszawie, — **Zygmuntowi Laskowskiemu**, technikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Janowi Mąkosie**, technikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Stanisławowi Ostrowskiemu** w Sochaczewie województwa warszawskiego, — **Józefowi Pietrasikowi** w Wawrze powiatu warszawskiego, — **Stanisławowi Przybylskiemu** w Nowej Piasecznicy powiatu sochaczewskiego, — **Józefowi Stenderze**, stałemu pracownikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Ignacemu Słiwie**, stałemu pracownikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Jakubowi Wardyńskiemu**, stałemu pracownikowi D. O. K. P. w Warszawie, — **Edwardowi Wieczorkowskiemu** w Pruszkowie powiatu warszawskiego, — **Marianowi Zbikowskiemu** w Warszawie;

za zasługi na polu pracy zawodowej w spółdzielczości rolniczej:

Kazimierzowi Bargielowi w Krośnie województwa lwowskiego, — **Alfredowi Fuchsowi** w Handzlówce powiatu łańcuckiego, — **Konstantemu Girsowi** w Plebańcach województwa wileńskiego, — **Leopoldzie Pawlikównie** w Jarosławiu, — **Stanisławowi Rajzerowi** w Handzlówce powiatu łańcuckiego, — **Szczepanowi Janowi Urbańskiemu** w Piastowie powiatu warszawskiego.

Warszawa, dnia 10 czerwca 1939 roku.

Prezes Rady Ministrów

(—) **Stawoj Składkowski**

DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

—oOo—

Z Kancelarii P. Prezydenta Rzeczypospolitej.

Z okazji święta narodowego Anglii Pan Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej przesłał pod adresem J. K. M. Króla Wielkiej Brytanii i Cesarza Indii Jerzego VI-go telegram treści następującej:

W dniu rocznicy wstąpienia na tron W. K. Mości proszę o przyjęcie bardzo gorących moich oraz całego narodu polskiego życzeń szczęścia osobistego WKMości, chwały Jego panowania oraz trwałej pomyślności Imperium Brytyjskiego.

(—) **Ignacy Mościcki.**

—oOo—

Z Prezydium Rady Ministrów.

W dniu 7 b. m. Pan Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wewnętrznych generał F. Stawoj Składkowski przyjął delegację gminy Młochów powiatu błońskiego w składzie: wójta gminy Bronieckiego Władysława i radnych Mrozińskiego Bolesława i Pietrzaka Józefa.

Delegacja ta wręczyła Panu Premierowi dyplom obywatela honorowego gminy.

—oOo—

Z Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Na depezę Pana Ministra Spraw Wojskowych gen. dyw. T. Kasprzyckiego, wysłaną w dniu 6 b. m. na ręce lorda admiralicji angielskiej z powodu katastrofy łodzi podwodnej „Thetis”, otrzymał P. Minister Kasprzycki w dniu 9 b. m. podziękowanie treści następującej:

„W imieniu Pierwszego Lorda Admiralicji składam najserdeczniejsze podziękowanie od królewskiej marynarki za okazane uczucia sympatii armii i marynarki Rzeczypospolitej Polskiej z powodu straty okrętu J. K. M. „Thetis”.

(—) **Stanhope.**”

—oOo—

Z Ministerstwa W. R. i O. P.

W dniu wczorajszym P. Minister W. Świętosławski przyjął na specjalnej audiencji p. dra Martina'sa Primanisa rektora uniwersytetu lotewskiego w Rydze.

Wczoraj wieczorem P. Minister Świętosławski udał się do Krakowa, by wziąć udział w dorocznym publicznym posiedzeniu Polskiej Akademii Umiejętności, które odbędzie się dnia 10 czerwca. Pan Minister będzie jednocześnie reprezentował Pana Prezydenta Rzeczypospolitej i P. Premiera Składkowskiego jako Szefa Rządu.

Dnia 7 czerwca r. b. odbyły się w Ministerstwie W. R. i O. P. narady przedstawicieli wy-

działów humanistycznych uniwersytetów państwowych, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Wolnej Wszechnicy Polskiej. Na posiedzeniu ustalono ostateczny tekst projektowanego rozporządzenia o reformie egzaminów i studiów w zakresie nauk humanistycznych. Konferencja ta stanowiła ostatni etap dwuletnich prac Ministerstwa i szkół akademickich w tym przedmiocie.

—oOo—

Z Ministerstwa Opieki Społecznej.

W dniu 8 b. m. P. Minister Opieki Społecznej Marian Zyndram Kościalkowski wygłosił przez radio przemówienie na temat „Ziemie wschodnie w życiu Państwa Polskiego”.

„Nie ma już dzisiaj w Polsce ziem przez Boga i ludzi zapomnianych, — jak się to do niedawna mówiło o Ziemiach Wschodnich. Tę prawdę można już dzisiaj ustalić wobec istniejącego planu ogólnopolskiego, zmierzającego do całkowitego zespolenia i organicznego powiązania wszystkich składowych części Rzeczypospolitej.

Z okazji tygodnia Ziemi Wschodnich pragnę tej wielkiej polaci kraju poświęcić słów kilka. Ziemie te, o przeszłości jakże, powiedziałbym, burzliwej i romantycznej, zostały nie z naszej winy zachwaszczane, sprowadzone do roli pariasa, a to w wyraźnej obawie, by nie odegrały w zrywach do walki o wolność Polski decydującej roli. Największe bohaterstwa i największe cierpienia, niewola, wielkie zwycięstwa i wielkie klęski nawiedzały te ziemie prawie bezustannie na przestrzeni długich wieków, niszcząc materialne bogactwa, tworząc jakby wzajemnie skarbnie moralne i silne charaktery. W warunkach tych, prócz niczym niezachwianej wiary, woli niezłomnej, musiał istnieć i upór, by wciąż życie zaczynać jakby od nowa i nowe po odniesionych klęskach zdobywać jutro. Od Dźwiny po Dniestr, od dzisiejszych lodowatych mrozów i śniegów — do żarliwego słońca Zaleszczyk, ziemie w gruncie rzeczy bogate, a jakby przyrodziane w łachman — ziemie te budzą się do życia, wołając o swe właściwe miejsce i rolę w odrodzonym Państwie polskim.

Po zwycięskim udziale w walkach o niepodległość, pragnęły one oddać Rzeczypospolitej swe bogactwa naturalne, swe najlepsze siły ludzkie, swą niewygasłą miłość Ojczyzny, by wziąć żywy udział w procesach twórczych całego kraju.

Wielki pośpiech, jakiego wymaga odbudowywanie Polski, nieomal improwizacja, cechująca pierwszy okres naszych poczynań państwowych, sprawiły, że główny nacisk położono na centralne i zachodnie okręgi Rzeczypospolitej. Warunki rozwoju naszego organizmu państwowego, jego sytuacja geopolityczna niedługo jednak kazały czekać na ujemne strony tej błędnej polityki. Trzeba było za cenę zdrowia całości zacząć doprowadzać obieg krwi do równie, jak inne niezbędnych części tego organizmu.

Docenił wagę tego wielkiego problemu Rząd Rzeczypospolitej. Zrozumiało całe społeczeństwo, że nie idzie tu o dezyderaty, o pobożne życzenia Ziemi Wschodnich, ale o interes całego Państwa i narodu. Powstały instytucje, jak Towarzystwo Rozwoju Ziemi Wschodnich, Instytut Gospodarczy tych ziem i inne społeczne i naukowe instytucje, których zadaniem jest badanie sił twórczych naszych wschodnich polaci i przyczynianie się do organicznego powiązania ich z całością.

Pomiędzy sentymenty, jakie muszą każdego Polaka wiązać z naszymi Wschodnimi Kresami. Ustalmy konkretnie, co one reprezentują obecnie dla Państwa naszego, a przekonamy się, że bez powoływania się na dzieje tych ziem, na ich rolę w historii Polski, musimy zdobyć się na wielki wysiłek zbiorowy w kierunku ich gospodarczej aktywizacji. Przekonamy się dalej, że wynika to zarówno z podstawowych potrzeb państwa, jak i z aktualnego układu sił i wydarzeń.

Ustalmy ponadto od razu, że aktywizacja ta jest nie tylko bezspornie konieczna, ale i realnie możliwa. Niepodobna, oczywiście, w kilku słowach wyczerpująco omówić całego splotu zagadnień, które wiążą się z ustaleniem właściwej roli gospodarczej Ziemi Wschodnich. Wskażę więc tylko w wielkim skrócie na główne warunki naturalne, które każą im odegrać w życiu Państwa naszego wielką rolę.

Zacznijmy od bogactw podstawowych, jakie stanowią surowce. Wymienię pobieżnie surowce zarówno już eksploatowane, czy nadające się do eksploatacji, jak i znajdujące się jeszcze w stanie badań, wskazujących na istnienie poważnych złóż.

Więc: Pokażne ilości surowców roślinnych i zwierzęcych dla przemysłu przetwórczego i innych, jak np. włókienniczego, chemicznego i garbarskiego. Z innych surowców mamy rudy darniowe, odkryte ślady miedzi, stwierdzone już istnienie fosforytów, poza tym surowce energetyczne w postaci choćby szerokiego pasa torfów, pokrywających obszary od północnych granic Państwa aż po Rostocze na południe. Rozwijamy już eksploatację